

שיחת השבוע

ספרים חדשים

תורת מנחם עא"עב

שיחות הרבי מליובאוויטש
בהוצאת קה"ת

בכרכים האלה כלולים השיחות ומאמרי החסידות שנאמרו מאמצע החורף ועד ראש חודש תמוז תשל"ג. טל' 03-9606018.

ללמוד את המועדים

מאת הרב שניאור זלמן גופין
בהוצאת שבח

תוכנם העמוק של מועדי ישראל לאור תורת החסידות, בשפה בהירה וקולחת. זה כרך שלישי, על מועדי אדר-ניסן. 366 עמ'. טל' 03-9606018.

התמים הראשון

עריכה: שניאור זלמן רבינוביץ
בהוצאת המשפחה

תולדות חייו, פועלו ואמרותיו של הרב שניאור זלמן גורליק, רבו הראשון של כפר חב"ד, שהיה התלמיד הראשון בישיבת תומכי תמימים בליובאוויטש. 502 עמ'. הפצה: חיש, טל' 03-9600770.

זמני השבוע

ישראל	ת"א	חיפה	באר שבע	אילת	ניו יורק
6:24	6:46	6:36	6:45	6:43	7:11
7:41	7:43	7:43	7:42	7:39	8:12

ערכת התוכן של חב"ד

מינוי עד הבית
073-3943399
chabad4u.org.il
או חפשו בנגיל נגזר נשמח

המולד: יום שני, 7 בבוקר, 47 דקות ו-6 חלקים
ראש חודש אייר: ביום השני וביום השלישי
פרקי אבות: פרק א

שיחת השבוע הוא גיליון לכל יהודי, המופץ בכל רחבי הארץ והעולם. נוסד בשנת תשמ"ז (1986) בידי הרב יוסף יצחק אהרונוב

עורך: מנחם ברוד

יוצא לאור על ידי: המרכז לעזרי שלוחות

ת"ד 1122 כפר חב"ד 6084000

פקס' 03-9606169 • דוא"ל: chabad@chabad.org.il

אתר: www.chabad.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

יש קואליציה לערכים

הציבור מתוסכל, כי במקום להתאחד סביב השאלות המרכזיות ולטפל באתגרים החשובים באמת, עוסקים בהיבטים אישיים חסרי חשיבות

האנושות מייחלת לאור יהודי מירושלים (צילום: דובער גרויסמן)

ליברליות-רדיקליות, פסיקותיהם מקוממות שוב ושוב את הרוב היהודי המסורתי.

זו הזירה המרכזית שבה נדרשת הכרעה. אמנם העם בישראל חלוק בסוגיות אלה, אבל תוצאות הבחירות מוכיחות שוב ושוב כי יש רוב מוצק להטיית ההגה בחזרה לערכים יהודיים, לריסון כוחו של בג"ץ, ולחתימה להגברת אופייה היהודי של המדינה.

המסקנה המתבקשת היא כי צריכה לקום קואליציה בין כל הכוחות הרוצים כי המדינה תנוע לכיוונים האלה. אם מנטרלים את השיקולים האישיים, יש לקואליציה כזאת רוב ברור ויציב. לכן הציבור מתוסכל כל-כך, כי במקום להתאחד סביב השאלות המרכזיות ולטפל באתגרים החשובים באמת, עוסקים בהיבטים אישיים חסרי חשיבות.

אור לגויים

עם כל הכבוד לערכים האוניברסליים, העם היהודי נושא עימו מורשת עתיקת יומין שיכולה וצריכה להיות אור לגויים. העולם כולו, המקדש את התנ"ך, והמכנה את ארץ ישראל 'הולי לנד' (ארץ הקודש), זכאי לראות ש"מציון תצא תורה", ולא עוד שוודיה או דנמרק.

עלינו לחתור למדינה יהודית, המחוברת למורשת ישראל, שתמש מקור השראה לאנושות כולה, עד לגאולה השלמה, שבה יבנה בית המקדש השלישי ויתקיימו הנבואות "כי ביתי בית תפילה יקרא לכל העמים", ו"נהרו אליו כל הגויים".

אחת הסיבות לאובדן האמון הציבורי במערכת הפוליטית נעוצה בפער בין מה שמ"עסיק את הציבור למה שמניע את הפוליטיקאים. הציבור רוצה שנבחר רי העם יעסקו באתגרים האמיתיים ויתמודדו עם השאלות הרציניות, ואילו הפוליטיקאים נותנים תחושה שמה שמעניין אותם הוא חשבונות אישיים, סינה פרטית או יצר נקמנות. השיקולים האלה, עם כל הכבוד, לא ממש מעניינים אותי ואותך.

לצד האתגרים הביטחוניים והכלכליים, הוויכוח המרכזי בחברה הישראלית מתמקד בשאלה איזו מדינה אנחנו רוצים שתהיה כאן - מדינה ככל העמים או מדינה יהודית. האם זה ביתו של העם היהודי או מקום מפלט להמוני מהגרים מאפריקה ומאוקראינה? האם במדינה היהודית ניתן כבוד ליום השבת או שהופכים אותו ליום קניות ומסחר?

הוויכוח הזה ניטש לכל רוחב הזירה. בתפיסת הגיור, בערכי החינוך, במעשה ההתיישבות בארץ, במקומם של ערכים יהודיים כמו כשרות ואיסור חמץ בפסח, בנישואין וגירושין ועוד ועוד. גורמים רבים, הנהנים ממימון זר, פועלים למחיקת הצביון היהודי ולהעמדת תפיסות ליברליות-רדיקליות במרכז התודעה - למגינת ליבו של הרוב היהודי הגדול, החש קרבה למסורת ישראל.

להטות את ההגה

אנו עדים לתהליך מעניין המחולל לאורך השנים: בעוד הציבור נעשה יותר ויותר בעל זיקה דתית ומסורתית, כפי שמעידים כל הסקרים בנושאים אלה הנערכים מעת לעת - הרי המערכות התקשורתיות והציבוריות נוטות יותר ויותר לכיוון השני.

אין ספק שאחד הגורמים המרכזיים, הגורר את המדינה יותר ויותר לכיוון הזה, הוא בג"ץ. משעה ששופטי בג"ץ הרשו לעצמם להתערב בסוגיות ערכיות ובענייני השקפות עולם, אך טבעי שהם מנסים לקדם את תפיסותיהם האישיות. ומאחר שרובם ככולם מחזיקים בתפיסות עולם

עגל כתיקון לעגל

החטא לא נמחה לגמרי, לא התאפשרה השראת השכינה.

ביטול המציאות

התיקון בא ביום השמיני למילואים, עלידי העגל שהוקרב על המזבח. הקרבת בעלי-חיים ושריפתו כליל לקדושה היא מעשה של ביטול מציאותו, ההפך הגמור מדימוי ה'מתווך' העומד כמציאות עצמאית בין הקב"ה ובין האדם.

רעיון זה יש ליישם גם בעבודת הבורא של כל אדם, שנדרש ליצור 'משכן' רוחני בנפשו. יש המבקשים ליצור חיץ בין הרוחניות לגשמיות, באומרם שבבית הכנסת או בשעת לימוד התורה על האדם להתחבר לקב"ה, ואילו אחר-כך הוא רשאי להתמסר לחולין. גישה זו היא מעין חטא העגל. עגל המילואים מלמד כי השראת השכינה מתאפשרת רק מתוך ביטול המציאות לגמרי לקב"ה, לא רק בשעת התפילה, אלא אפילו בעיסוקי החולין והפרנסה. כך האדם כולו, הן בעשייתו הרוחנית הן בעיסוקיו הגשמיים, נעשה 'משכן' ראוי לקב"ה.

(על-פי תורת מנחם, כרך יט, עמ' 174)

אמרת השבוע

לכאוב ולשתוק

במשפחת האדמו"ר רבי דוד מסקווירא אירע אסון נורא – בנו, רבי אהרון, נפטר במיטב שנותיו והניח חמישה-עשר יתומים רכים.

האדמו"ר התנהג באיפוק רב, וקיבל את פני המנחמים במהלך השבעה בלי להפגין את כאבו. אחד מחסידיו, שנכנס לנחמו, אמר שהתנהגותו ממחישה את מאמר חז"ל שיש לקבל ייסורים באהבה.

הגיב רבי דוד: "וכי אתה סבור שאיננו מרגישים את הצרה? מרגישים, והלב נקרע, ובכל-זאת שותקים. כך התנהג אהרון הכהן – ליבו נקרע ובכל-זאת ויידום אהרון, שתק ודמם".

פתגם חסידי

"יהודים צריכים לדעת, שוודאי כבר באה העת לביאת המשיח, וצריך להיות רק 'עמדו הכן כולכם', מתוך תשוקה וגעגועים למשיח; ובוודאי בכך יביאו את המשיח" (הרבי מליובאוויטש)

והוא זקוק ל'מתווך' שיקשר ביניהם.

לשיטתם, האדם הוא חלק מהמציאות הגשמית, ואין בכוחו להתחבר לאלוקות, שכן "לא יִרְאֵנִי הָאָדָם נְחִי". לכן הוא זקוק ל'מתווך', דוגמת העגל, שביא את בקשותיהם של בני-האדם אל הקב"ה ויחזיר אל המבקשים את ברכתו של הקב"ה.

תפיסות הגויים

אמנם אין זו עבודה זרה במלוא חומרתה, אך כך התחילה עבודת האלילים, כפי שהרמב"ם מתאר את התהליך (בתחילת הלכות עבודה זרה): בני-האדם סברו כי הבורא האציל סמכויות לגרמי השמיים, ועל כן ראויים אלה להערצה, בהיותם 'מתווכים' המספקים שפע לבני-האדם. בהמשך כבר יוחסו לכוכבים ולמזלות עצמם כוחות אלווקיים.

תפיסות שגויות אלו הן נחלת הגויים, אך על בני ישראל נאמר "כִּי חָלַק ה' עִמּוֹ, יַעֲקֹב חֶבְלֵי נַחְלָתוֹ", והם קשורים בקב"ה בלבד. לכן חטא העגל הותיר כתם חמור, וכל זמן שרישומו של

בשבעת ימי המילואים חנך משה רבנו את המשכן והקריב בו קרבנות, ועדיין השכינה לא שרתה בו. רש"י כותב: "וכיון שראה אהרון שקרבו כל הקרבנות ונעשו כל המעשים ולא ירדה שכינה לישראל, היה מצטער". אהרון חשש שהקב"ה כועס על חלקו בחטא העגל, ולכן מונע את השראת השכינה.

השיב משה לאהרון: "קח לך עֵגֶל בֶּן בָּקָר לְחֻטָּאת וְאֵיל לְעֹלָה תְּמַיְמָם וְהִקְרַב לְפָנָי ה'". מסביר רש"י: "הודיע שמכפר לו הקב"ה על ידי עגל זה על מעשה העגל". ואכן, מייד אחר כך "וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל עַל הַמִּזְבֵּחַ אֶת הָעֹלָה וְאֶת הַחֻלְבִּים וַיֵּרָא כָּל הָעָם וַיִּרְאוּ וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם".

ה'ערב רב' הטעו

מדוע העגל דווקא כיפר על חטא העגל? אין כאן דמיון סמלי בלבד, אלא קשר מהותי. מאחורי חטא העגל עמדה טענה עקרונית (כדברי הרמב"ן ואור החיים, תישא לבב), שטענו ה'ערב רב' שהסתפחו לבני ישראל – שהאדם הגשמי אינו יכול ליצור קשר ישיר עם הבורא,

מן המעיין

שמיני למילואים

מאת הרב אליעזר ברוד, רב כרמי יוסף

השמיני – קודש

"ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרון ולבניו ולזקני ישראל" (ויקרא ט,א). אף שהיום השמיני בא בהמשך לשבעת ימי המילואים שקדמוהו, יום זה מיוחד הוא, וגילוי השכינה היה בו דווקא, שכן כידוע המספר שבע הוא חול והשמיני קודש.

(הרבי הר"צ מליובאוויטש)

חנוכה וחנוכת המשכן

יום השמיני לחנוכת המשכן, שבו מתו נדב ואביהוא, שייך וקשור לימי החנוכה. מלאכת המשכן נגמרה בכ"ה בכסלו, אלא שחנוכתו נדחתה לאחד בניסן. לכן קוראים בחנוכה בפרשת הנשיאים, פרשת חנוכת המשכן. וסימנך: ח – יום השמיני למילואים, נו – בגימטריה 'נדב', כה – בגימטריה 'אביהוא'. רמז שביום השמיני למילואים הסתלקו נדב ואביהוא.

(לקוטי לוי יצחק)

לכן נבחרת

"ויאמר משה אל אהרון קרב אל המזבח" (ויקרא ט,ז). שהיה אהרון בוש וירא לגשת. אמר לו משה: למה אתה בוש? לכן נבחרת!

(רש"י)

שליח ציבור קבוע

כשאמר משה אל אהרון "קרב אל המזבח", סירב

אהרון, על-פי הדין, "וירא לגשת". ועל כך אמר לו משה: "לכך נבחרת", ודינך כדין שליח ציבור שנבחר, והוא קבוע, שמייד כשפונים אליו הוא חייב להיענות, ואין בידו לסרב.

(פנים יפות)

כפר עצמן תחילה

"וכפר בעדך ובעד העם" (ויקרא ט,ז). תחילה "וכפר בעדך", טהר את עצמך מחטאיך, ורק לאחר מכן אתה רשאי לכפר על חטאי אחרים – "קשוט עצמך ואחר-כך קשוט אחרים".

(קול מבשר)

שתויי יין

שתויי יין נכנסו למקדש. תדע: שאחר מיתתן הזהיר הנותרים שלא ייכנסו שתויי יין למקדש. משל למלך שהיה לו בן בית וכו'.

(רש"י)

להבין לבד

מדוע נענשו נדב ואביהוא על כניסתם שתויי יין למשכן, בטרם נצטוו על כך? רש"י רומז את התשובה בתוספת "משל למלך שהיה לו בן בית". נדב ואביהוא היו בבחינת 'בן בית' כביכול אצל הקב"ה, והיה עליהם להבין מעצמם שאין רצונו של הקב"ה ששתויי יין ייכנסו למקדש.

(הרבי מליובאוויטש)

סכין שחיטה מהיער

החברים שיצאו לכפר כדי להשיג מעט מזון בעבור הקבוצה המסתתרת ביער חזרו ובידם מציאה: תרנגולת חיה! זה היה אוצר של ממש לחבורה הרעבה והמותשת.

אחד מהם, ששימש בעבר שוחט, ניגש לשחוט את העוף, אלא שאחד מחברי הקבוצה, ר' שלמה דיקשטיין, עצר בעדו.

ר' שלמה נולד בעיר לוצק שבפולין (כיום אוקראינה) בשנת תרע"ה (1915). בקיץ תש"א (1941) נכבשה העיר בידי הנאצים. ר' שלמה נמלט עם כמה בני משפחה אל היערות, בתקווה למצוא שם מקלט.

במרוצת הזמן הצטרפו אליהם עוד יהודים. דודו של ר' שלמה הנהיג את הקבוצה, עד שנרצח בידי הנאצים באחת מגיחותיו לעיר. את ארבעת ילדיו הקטנים דאג ר' שלמה לשכן אצל משפחות נוצריות, ואחד מהם הסתיר במנזר. כולם נותרו בחיים.

בתושייתו ובאומץ ליבו הציל יהודים רבים ממוות. כך נרשם על מצבתו: "ניצל והציל מהתופת בפולין" (נפטר בשנת תש"נ - 1990).

השהייה ביערות הייתה קשה מנשוא. בחורף התקשו למצוא מחסה מהקור העז. כמוֹכֵן נדרשו להיזהר מחיות הטרף השורצות ביער. ואולם עיקר הקושי היה להשיג מזון.

באין ברירה היו כמה צעירים מתגנבים בלילות לכפרים סמוכים וחוזרים ובידם שלל שהצליחו למצוא. בדרך כלל היו מביאים מהשדות תפוחי אדמה, סלק או בצל. לעיתים נדירות הביאו לחם.

אבל התרנגולת החיה הייתה מציאה של ממש. סוף־סוף תוכל הקבוצה לסעוד את ליבה בבשר טרי.

"לא סיפרת לי שהסכין שלך פגום ואינו כשר לשחיטה?", שאל ר' שלמה את השוחט שעמד לשחוט את העוף.

"אכן, אתה צודק", השיב השוחט, "הסכין אכן פגום, אבל אנחנו במצב של פיקוח נפש, וחשבת שמוטב לשחוט את העוף בסכין מלהרוג אותו בדרך אחרת."

ר' שלמה היה יהודי בעל יראת שמיים חזקה ואיתנה. "תוכל להראות לי את הסכין?", ביקש מהשוחט.

זה הגיש לו את הסכין ור' שלמה שבר אותו מייד. "מה עשית?!", נזעק השוחט, "למה שברת הסכין?".

ר' שלמה הישיר את מבטו לעיניו של השוחט ובקול שקט ענה: "אכן, אנחנו שרויים כעת במצב של פיקוח נפש. אין לנו סכין שחיטה כשר, ועל־פי ההלכה מותר לנו לאכול את העוף גם אם לא נשחט כדין. אבל את האמת צריך לדעת - אנחנו נאכל בשר טרף! אנחנו לא שוחטים 'כאילו'. התורה

היא תורת אמת, ויהודי אינו משחק עם הוראות התורה כדי להרגיש טוב. זו איננה יהדות".

ור' שלמה סיים: "הואיל ובהעדר סכין מותר לנו לאכול עוף שאינו שוחט, נאכל אותו כך, בלי שחיטה".

לאחר האירוע החל ר' שלמה לחשוב איך אפשר בכל־זאת להשיג סכין שחיטה. הוא ניחן בידי זהב. באחד משיטוטיו ביערות מצא קופסת פח, ששימשה לאחסון תחמושת.

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

עת לזעקת הגאולה

על הפוסק הגדול רבי משה פיינשטיין זצ"ל מסופר (בספר תולדותיו) ששנה אחת, כשעבר חודש ניסן, מצאווה מקורביו יושב ונאנח. שאלוהו לפשר אנחותיו, והוא הסביר: "שוב חלף חודש ניסן ולא נמצאנו ראויים לקדם את פני משיח צדקנו". כך חי יהודי אמיתי - מתוך ציפייה דרוכה לביאת המשיח, ציפייה שגוברת ומתעצמת כאשר מגיעים לימי רצון מיוחדים.

חודש ניסן, חודש הגאולה, הוא שעת רצון מיוחדת. בעומדנו בשלהי ניסן צריכה להתגבר אצל כולנו התפילה והזעקה לביאת המשיח ולגאולה האמיתית והשלמה.

קריאה נוקבת

לפני שלושים שנה, בשלהי חודש ניסן תנש"א, פרצה הזעקה הזאת בכל עוצמתה מליבו הטהור של הרבי מליובאוויטש. זה היה בכ"ח בניסן, כשהרבי שב מהשתטחות על ציון חותנו, וארשת פניו הייתה רצינית ומתוחה מאוד. לאחר תפילת ערבית נשא דברים קצרים, שהיו בעיקרם קריאה נוקבת אל כל יהודי - לזעוק אל הקב"ה ולפעול להבאת הגאולה תיכף ומייד.

איך ייתכן, שאל הרבי, שבזמן מסוגל כל־כך להבאת הגאולה - הימים האחרונים של חודש ניסן - מתאספים יחד עשרה מישראל, ואינם מרעישים עולמות על ביאת המשיח. "לא מופרך אצלם, רחמנא ליצלן, שמישיח לא יבוא בלילה זה, וגם מחר לא יבוא משיח צדקנו, וגם מחרתיים לא יבוא!... גם כשצועקים 'עד מתי', הרי זה מפני הציוני, ואילו היו מתכוונים ומבקשים וצועקים באמת, בוודאי ובוודאי שמישיח כבר היה בא!".

לצערנו, גם זעקת הגאולה נשחקה על־ידי השגרה. כולנו מאמינים בביאת המשיח, מצפים לגאולה ומתפללים לבואה, אך לא אחת הדבר נעשה כמצוות אנשים מלומדה. כשיש למישהו בעיה אישית המציקה לו - הוא יודע לזעוק באמת ולהתפלל בכוונה כנה; אבל התפילה לגאולה, שתביא עימה את הפתרון האמיתי והשלם לכל בעיותינו ומצוקותינו, נעשית כדבר שבשגרה.

על כך הרבי מביע את כאבו. אמנם זועקים לקב"ה "עד מתי", אבל הדברים נעשים "מפני הציוני", מפני שאנו מצויים להתפלל ולזעוק; לא כזעקה פנימית אמיתית, הפורצת מתוכנו. והרבי אומר במפורש: אילו היו זועקים ומבקשים מתוך כוונה אמיתית - "בוודאי ובוודאי שמישיח כבר היה בא!".

עת הגאולה הגיעה

כל מי שבוחן את מציאות ימינו בראייה מפוכחת מבין וראה שרבות מהבעיות הטורדות אותנו אין להן פתרון ארצי־אנושי. ברור שאסור לצפות לניסים בלבד; חייבים לפעול ככל האפשר בדרכי הטבע. אך בד בבד צריכה להתפרץ מלב כולנו זעקה לגאולה השלמה, שרק היא תביא את הפתרון והישועה האמיתיים לכל הבעיות המציקות לנו, הבעיות הגשמיות והרוחניות גם יחד.

בימים האלה כולנו נדרשים להתלכד, לחפש את המאחד בין יהודים. פחות להתווכח, פחות להתמקח, פחות להתעמת זה עם זה. יש להתרכז בעשייה חיובית - תוספת בלימוד תורה, התחזקות בקיום המצוות, תגבורת בעשיית מעשים טובים, פתיחת היד לצדקה, התעצמות באהבת ישראל אמיתית.

לכל זה תוקף מיוחד בתקופתנו, כאשר על־פי כל גדולי ישראל הגיעה עת הגאולה, וכבר אין יודעים מה מעכב אותה. ודאי שזעקה אמיתית לגאולה, מלווה עשייה גדולה של מצוות ומעשים טובים, מתוך אהבת ישראל - תביא את הגאולה השלמה עוד בימי ניסן אלה.

באמצעים שעמדו לרשותו חתך ממנה פיסה צרה, והחל בעבודה מפרכת של ניקוי, יישור ושייף הפח.

אחרי שעות של עמל הצליח להוציא מתחת ידיו סכין שחיטה כשר.

ואולם עם הימשכות התלאות והנדודים הבין ר' שלמה כי לא יוכל לשאת עימו את חתיכת המתכת שנהפכה לסכין. הוא החליט לטמון אותה ביער, וסימן לעצמו סימנים כיצד למצוא את מקום המסתור.

אחרי שנתיים ביערות נתפס ר' שלמה עם עוד יהודי בידי הצוררים באחת הגיחות שעשו לעיר. במקום נערכה 'אקציה' (איסוף יהודים ושילוחם), והוא נשלח למחנה הריכוז וההשמדה מיידנק, ליד העיר לובלין.

כשמונה־עשר חודשים שהה ר' שלמה במחנה הריכוז. בזכות כשירותו וחוזקו הגופני נלקח לעבוד ב'זונדר־קומנדו', במלאכה הנוראה של הוצאת הגופות מתאי הגזים והעברתן למשרפות.

בחסדי ה' שרד את התנאים המחרידים במחנה, ויצא לחופשי עם שחרור המחנות בידי הצבא האדום, לאחר שהסתתר תחת ערימת גופות.

עכשיו הייתה משאת פניו לארץ הקודש. הוא הצליח להשיג רישיון עלייה. אך עדיין הרגיש חוב לסגור מעגל - הוא הצליח להגיע למקום המסתור שבו טמן את הסכין, ומצא אותו שלם, בדיוק כפי שהניח אותו שנתיים קודם לכן.

בארץ הקים ר' שלמה בית נאמן, וזכה לראות דור ישרים יבורך. הוא התקין לסכין ידית מיוחדת, ובנה בעבורו קופסת עץ מיוחדת.

כארבעים שנה לאחר מכן הוסמך בנו בכורו, ר' משה דיקשטיין, למלאכת השחיטה, ולרגל המאורע העניק ר' שלמה לבנו את הסכין המיוחד.

ר' שלמה, שלא נהג לספר על עצמו בדרך כלל, חרג הפעם ממנהגו וסיפר לו בהתרגשות את סיפורו של הסכין.

עשרים וחמש שנים לאחר מכן, הוסמך בנו של ר' משה, הרב שלום דבי'ער, לשוחט, ולכבוד המאורע העניק לו אביו, ר' משה, את הסכין שקיבל מאביו.

הרב שלום דבי'ער דיקשטיין משמש כיום שוחט ובודק בקהילת ליובאוויטש במלבורן שבאוסטרליה. הוא ניקה את הסכין, השחיוז והעמיד אותו לשימוש מחדש.

פעם בשנה, בערב יום הכיפורים, הוא שוחט בסכין של סבו את תרנגול הכפרות שלו.

(תודה לרב שלום דבי'ער דיקשטיין)

לצייר עם ילדים מאושפזים

בפעילות עם הילדים המאושפזים הוא מרגיש שמצא את מקומו. "אין לי תבנית קבועה בעבודה הזאת", הוא מסביר. "אני זורם עם נפש הילד, ומאפשר לו לבטא את עצמו בעזרת המכחול".

"למה בעצם אושפזת?", שאל עמרם שפיגל את הילד שהשתתף בחוג הציור שלו ב'שערי צדק' בירושלים. הילד סיפר כי אסף קרשים למדורת ל"ג בעומר עם חבריו ונפצע. שפיגל פתח את המחשב, הממשש אותו בעבודה עם הילדים המאושפזים, והציע לו לצייר את הסיטואציה.

כשילדה ציירה ארוחה

המפגש הציורי מסייע גם לריפוי. שפיגל מספר על ילדה שסבלה מבעיות אנורקסיה. "היא סיפרה לי שחברותיה לכיתה לעגו לה, ובעקבות זאת הפסיקה לאכול. השיחה הובילה לציור שריגש מאוד את אימה: הילדה ציירה ארוחת בוקר. הציור הזה העניק לאוכל מראה מחמיא, דבר שהיה חסר כליכך לילדה".

הילד צייר קרשים, חברים סוחבים, שמש, שמיים, ואז את רגע הפציעה שלו. הציור הודפס על מגנט והוענק לילד במתנה. "פתאום אתה מגלה שהאשפוז של הילד נהפך בזכות הציור לחוויה מעצימה", מתאר שפיגל. "לפני הציור אנחנו מושוחחים, ואז מתחילים יחד במלאכת הציור והופכים את ההשיחה של הילד במחלקה לחוויה שלא ציפה לה".

זורם עם הילד

שלוש שנים שפיגל (35), תושב בני דקלים בחבל לכיש, חולק את ימיו בין מחלקות הילדים ב'שערי צדק' ובמוסד רפואי-פסיכיאטרי באשקלון, שבו מאושפזים ילדים הסובלים מקשיים הקשורים לתחום הנפש. הוא בא מעולם החינוך. לימד בבתי ספר בירושלים ובמודיעין, ובהמשך הפעיל חוגי קומיקס, עד שניתב את דרכו למשימת הציור החדשה. חדשה אמרנו, אבל זה היה דפוס פעולה שהזכיר לו את ילדותו - גם כתלמיד התקשה למצוא את עצמו במסגרות הרגילות ועסק בציור.

אל תתכו לאשפוז

שפיגל מוצא יתרון ייחודי בעבודתו: "רופא עסוק בצד הרפואי, ואינו מתפנה לשמוע את

פינת ההלכה מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

סרדינים מחו"ל

שאלה: האם יש בעיות כשרות בסרדינים בקופסאות שימורים?

תשובה: אלו הבעיות המוכרות לאנשי מקצוע:

(א) **תולעים בדגים.** בדרך כלל הדגים בעולם נגועים בכמה סוגי תולעים, וקשה למצוא דגים בלי נגיעות. בעת האחרונה ייצרו סרדינים בהשגחה טובה במרוקו, בין השאר מפני ששם קל יותר למצוא דגים שאינם נגועים.

(ב) **דגים לא כשרים.** עם להקות הסרדינים נלכדים גם דגים שאינם כשרים, וצריך השגחה טובה לבדוק את הדגים ולהוציא את הדגים שאינם כשרים, כדי שלא ייכנסו לקופסאות השימורים.

(ג) **השמן.** השמן המקומי המשמש לשימור

הדגים מיוצר, בדרך כלל, במפעלים שבהם מייצרים גם שמנים שבהם יש בעיות כשרות, כגון שמן זרעי ענבים.

(ד) **בישול הדגים.** הכלל ההלכתי קובע כי מאכל חשוב ("עולה על שולחן מלכים") ש"אינו נאכל כמות שהוא" (חי) - חייב בישול בידי יהודי בלבד, ואם בישלו גוי - המאכל אסור באכילה, ואף הכלים (וקו הייצור) טעונים הכשרה.

לכן חשוב ביותר שלא לצרוך שימורי סרדינים (ומוצרים דומים) אלא בהשגחה טובה וקפדנית ביותר.

מקורות: שו"ע יו"ד סי' קיג, ועיי"ש סעיף טז ונו"כ. בעניין השגחה על ייצור דגים, ראה שו"ת אגרות משה יו"ד ח"ג סי' ח וחו"ד סי' א. (בעניין שמן זרעי ענבים, ראה שו"ת: חתם סופר יו"ד סי' קיז, יביע אומר ח"ז יו"ד סי' א, משנה הלכות ח"ט סי' כב). תודה לרבנים מאיר-דוד ברגמן ואפרים גולדברג.

"לתת לילד זמן איכות בשגרה". שפיגל בפעולה

סיפוריו של הילד. אני פנוי לחוויות האיטיות שלו ושל בני משפחתו. לפעמים בעקבות השיחה עם הילד אתה מקשיב גם להורה ונחשף לקשיים שלו, ומשתדל לתת גם לו תמיכה".

בעקבות הניסיון שלו יש לשפיגל מסר לכל הורה: "כשילד מתאשפז, הוא נהפך פתאום לנסיד. כולם ממכרסים סביבו. ההורים מקדישים לו זמן איכות, שסביר להניח שהוא לא מקבל בשגרה. למה ילד צריך להתאשפז כדי לקבל את היחס המיוחד הזה? אפשר וצריך להקדיש לכל ילד זמן איכות מיוחד בעבורו, ולמצוא בכל יום זמן ליחס אישי".

שטענדר
פלוס
שניים באחד

קל ונוח
קומפקטי
ניתן להשתמש גם בישיבה ובעמידה
מתאים גם לספרים גדולים
מתנה מושלמת לחתן או בר מצוה
זכיי זכויות הפצה בארץ

ניתן לרכוש בתמורת ידאיקה ברחבי הארץ. משלוחים לכל הארץ 0539639639 www.Shtender.co.il www.RubyJudaica.com

למחלקת המודעות (בלבד) של 'שיחת השבוע':
טל' 053-3166532, דוא"ל: m3166532@gmail.com

הורים יקרים! אם בנכם או בתכם עדיין לא השתלבו במסגרת חינוכית תורנית, אנו הכתובת בשבילכם.
וב"ה נעשה את המירב על מנת לשבצם במסגרת חינוכית המתאימה ביותר עבורם.

בהכוונת הרבנים
• צוות מקצועי ומסור
• גילאי 6-20 ש'
• ללא תשלום

כיוונים לחיים
עיתונות בילדנו

1800-20-25-20
אז: 052-5257746 / 050-4102571

מוקד הרישום:
(ניתן להשאיר הודעה בתא הקולי*)

או רלוטי בשבילך? ב"ה! שתי חברים ואכרים שכן צריכים...

הבן או הבת שלכם מסודרים במסגרת חינוכית מתאימה?